

Inštitút pre výskum
práce a rodiny

Priebežná informácia o aktivitách realizovaných na projekte Network

Marec – november 2015

Tím IVPR pre projekt Network (Eurofound, Dublin) zabezpečil od marca do konca novembra 2015 spracovanie všetkých zmluvne dohodnutých výstupov za Slovensko. Uvádzame ich stručnú charakteristiku podľa jednotlivých sledovaných tematických oblastí.

Príspevky do tematických porovnávacích štúdií EÚ

- **Mapovanie kľúčových dimenzií priemyselných vzťahov v Európe**

(Ing. Ľudovít Czírja, CSc. a doc. PhDr. Rastislav Bednárík, CSc.)

Štúdia sa zaoberá rôznymi aspektmi kolektívnych pracovných vzťahov v rámci štvorrozmerného modelu zahrňujúceho: priemyselnú demokraciu, kvalitu zamestnania a práce, sociálnu spravodlivosť a hospodársku súťažnosť. Príspevok za Slovensko prezentoval napĺňanie obsahu jednotlivých dimenzií v našich podmienkach, vrátane vyjadrení MPSVR SR a sociálnych partnerov.

- **Bývanie v Európe**

(doc. PhDr. Rastislav Bednárík, CSc.)

Analýza je podkladom za Slovensko o bývaní najmä sociálne slabších vrstiev populácie v Európe. Definované sú ciele a prekážky štátnej bytovej politiky, identifikované sú minimové štandardy kvality bývania a zabezpečenie ich dodržiavania a osobitne situácia v oblasti prenájmov. Pozornosť sa tiež venuje otázkam hypotekárnych úverov a dražieb nehnuteľností z titulu nesplácania dlhov – právny rámec, podmienky, charakteristiky tých, ktorých majetok sa draží, rozsah dražieb a možnosti pomoci.

- **Predlžovanie pracovného života pomocou flexibilných dôchodkových modelov**

(doc. PhDr. Rastislav Bednárík, CSc.)

Analytický podklad za Slovensko o využívaní príjmov z penzií pri znižovaní miezd pre starších pracovníkov za účelom ich udržania na trhu práce. Štúdia popisuje právne aspekty kombinácií (predčasných) starobných či invalidných dôchodkov a zárobkov z (čiastočných) pracovných pomerov, taktiež štatistiky počtov takýchto prípadov a dôsledky do odvodových schém. Opisuje sa aj diskusia sociálnych partnerov v tejto oblasti.

- **Nerovnosti v pracovných podmienkach – nečestné zamestnávanie**

(doc. PhDr. Rastislav Bednárík, CSc.)

Analytický podklad o zneužívaní atypických foriem zamestnávania. Identifikuje sa nečestné správanie v rámci legálneho zamestnávania u práce na dobu určitú, dočasnej agentúrnej práce, príležitostnej práce (na dohodu), pri vysielaní pracovníkov, zazmluvňovaní na živnosti, prípadne nečestné správanie v kontraktčných vzťahoch medzi firmami. Sú tu podrobnejšie popísané prípady nečestného správania pri agentúrnom zamestnávaní a najímaní SZČO (príčiny, dôsledky, sankcie) a aktivity sociálnych partnerov v tejto oblasti.

- **Príspevok znižovania nemzdových pracovných nákladov k udržateľnejším pracovným miestam**

(Ing. Lenka Grandtnerová, PhD.)

Štúdiá uvádza zmeny v Zákone o sociálnom poistení od roku 2000 doteraz. Poukazuje na zmeny sadzieb v poistných odvodoch, v rôznych typoch poistenia zamestnávateľa a zamestnanca a tiež o odvodových úľavách na dlhodobo nezamestnaných, ktoré viedli k znižovaniu nemzdových nákladov a udržaniu pracovných miest. Informuje aj o príspevkoch na podporu udržania v zamestnaní ľudí s nízkymi mzdami, príspevku ku mzde zamestnanca, o odpočítateľnej položke a ďalších novších príspevkoch na podporu zamestnávania znevýhodnených uchádzačov o prácu. Sú tu uvedené aj výsledky analýz poskytnutých príspevkov na začiatku hospodárskej krízy.

- **Meniace sa modely pracovného času pre udržateľnú prácu**

(RNDr. Miroslava Kordošová, PhD.)

Účelom štúdie bolo zmapovať, do akej miery napomáhajú existujúce modely organizácie pracovného času ľuďom pri zapojení sa do práce a udržaní zamestnania v priebehu predĺženého pracovného života. Príspevok mapoval situáciu na Slovensku a informoval o existujúcich špecifických formách organizácie pracovného času, ako sú napr. práca na kratší úväzok, smenová práca a nočná práca a pod. a ich vplyvu na pracovný a rodinný život.

- **Zmeny v systémoch odmeňovania**

(Ing. Ivana Cíсарová, Trexima, s r.o.)

Štúdiá mapovala situáciu, ako sa na Slovensku využívajú netradičné formy odmeňovania zamestnancov. Napr. poskytovaním mimoriadnych ročných odmien a nemzdových odmien, ako sú poskytovanie služobného auta, mobilu, notebooku a príspevkov na rekreáciu, zdravotnú starostlivosť a doplnkové dôchodkové poistenie.

Príspevky do štúdií o organizovanosti sociálnych partnerov (REP štúdie)

- **Organizovanosť sociálnych partnerov v oblasti dočasnej agentúrnej práce**

- **Organizovanosť sociálnych partnerov v ťažobnom priemysle**

- **Organizovanosť sociálnych partnerov v sektore stavba lodí**

(Ing. Ľudovít Czírja, CSc.)

- **Organizovanosť sociálnych partnerov v poštových a doručovateľských službách**

(Ing. Ľudovít Czírja, CSc. a Ing. Lenka Grandtnerová, PhD.)

Štúdie zmapovali relevantné organizácie zamestnávateľov a odborov v týchto odvetviach vymedzených podľa NACE Rev. 2. Išlo o organizácie, ktoré majú členov definovaného odvetvia, sú členom príslušných odvetvových organizácií sociálnych partnerov na úrovni EÚ a uzatvárajú kolektívne zmluvy v odvetví. Informovali o sociálnom dialógu a pokrytí kolektívnymi zmluvami. Boli realizované v úzkej súčinnosti so sociálnymi partnermi pôsobiacimi v mapovaných odvetviach. Špecifická bola štúdiá o dočasnej agentúrnej práci chápanej ako "odvetvie".

Aktualizácia legislatívnej databázy pre reštrukturalizáciu podnikov

(Ing. Ľudovít Czírja, CSc.)

Aktualizoval sa (posúdil, upravil, doplnil) existujúci základný súbor legislatívnych nástrojov, ktoré sa využívajú pri reštrukturalizácii podnikov a doplnil ho o ďalšie nástroje - celkom 15 nástrojov. Napr. hromadné prepúšťanie, odstupné, garančný fond, pružný pracovný čas, podpora pri hľadaní práce a pod.

Spracovanie pravidelných štvrtročných správ za Slovensko

Tím korešpondentov vypracoval správy za 1., 2. a 3. štvrťrok 2015. Štvrtročné správy podávajú aktuálne informácie o dôležitých udalostiach v určených oblastiach na Slovensku. Majú daný formát a určenú obsahovú štruktúru. Pozostávajú z dvoch samostatných správ:

- **Správa o dôležitých aktuálnych udalostiach**, ktoré sa udiali v príslušnom štvrťroku a majú vplyv na kolektívne pracovné vzťahy, zamestnanosť a sociálne zabezpečenie (tzv. IC správa - informačná a komunikačná). Napr. prerokovanie/prijatie dôležitej legislatívy a návrh alebo dokumentov vlády, rokovanie tripartity, vlády alebo parlamentu, dôležité iniciatívy a aktivity sociálnych partnerov a pod.

- **Správa o realizovaných významných zmenách** v oblasti individuálnych a kolektívnych pracovných vzťahoch, mzdách, pracovných podmienkach, BOZP, organizácii práce, vzdelávaní a pod. (tzv. Network správa). Napr. nadobudnutie účinnosti zmien v pracovnej alebo sociálnej legislatíve, osobitne Zákonníku práce, zmeny a dôležité výsledky kolektívnych vyjednávanií, riešenie pracovných sporov, zmeny v minimálnej mzde a pod.

Iné výstupy a aktivity

- Vypracovanie informatívnych záznamov/pasportov prípadov reštrukturalizácie podnikov

(Ing. Ľudovít Czírja, CSc.)

Týkajú sa vytvárania nových pracovných miest, ako aj znižovania počtu zamestnancov. Do systému spadajú prípady (existujúce podniky a nové investície) s pohybom minimálne 100 pracovných miest, alebo 10 % zamestnancov v podnikoch s najmenej 250 zamestnancami. Celkovo bolo zmapovaných a zaslaných 18 relevantných prípadov.

- Nové pravidlá pre prácu na dohodu

(doc. PhDr. Rastislav Bednárík, CSc.)

Informácia o sprísnení platobnej disciplíny a obmedzení trvania prác na dohody v novele Zákonníka práce z roku 2014. Popísaná je tiež diskusia sociálnych partnerov a parlamentná rozprava k tejto problematike. Vyhodnocuje sa aj doterajší dopad novely na využívanie dohôd počas približne ročnej pôsobnosti zákona.

Rok 2015 je pre Eurofound osobitne významný - oslavuje 40 rokov svojej existencie. Bližšie informácie o histórii Eurofound sú k dispozícii na jej úvodnej webstránke www.eurofound.europa.eu. Tu sú k dispozícii aj výstupy publikované v rámci projektu Network.